

kontakta sa svojim ljudima, naročito sa Konzulom Istraninom, jer je sva Konzulova akcija bila neprestano zavisna od Vlačiću neprijateljskih teritorijalnih gospodara u Njemačkoj. I tako je morao i protiv svoje volje da veže svoj život samo za kabinetski rad i da se usredotoči u načelnoj borbi i ograniči na ovu borbu.

Vlačić je bio neobično pronicljiv u otkrivanju maski. On je maske skidao ponajviše Rimu, oštro, bez rezerve, konsekventno, ali je istu metodu upotrebljavao i prema svojim protivnicima protestantima, teolozima i političarima. Pronalazio je prave motive za pojedina gledišta, teze, stavove, učenja i politiku i ti motivi bili su po pravilu lični i ne uvijek časni. On je govorio (pisao) sočnim i bujnim riječnikom kakav je bio zaveo Luther, a ipak su njegove rečenice pune sadržaja i bez svakog plitkoumnog verbalizma. I dok su njegova velika teološka i historijska djela sastavljena od logičkih, racionalnih konstrukcija (njegov latinski jezik je ipak neobično raznovrsan i bogat na izrazima), polemički spisi njegovi su puni oštih uspoređenja, živih slika, vulgarnih jakih riječi. On govori o epikurejcima, o Sodomi i Gomori, o kurtizanima, lažima i podvalama, o vuku i ovcama, o knezovima što hoće da zastraše lupom svojih čizama i zveketom mamuza, o beskarakternim ljudima, »koji jedu ono što su prije izbacili iz sebe«. Za njega je stanje Rima beznažno, bolesno, i niko Rim ne može da izliječi, jer tu sjedi sam vrug i vrući sinovi. On dijeli lekcije svim tadanjim mogućnicima katolicima, i protestantima jednako.

Šizmatik, beskućnik i prognanik, Vlačić nigdje ne moli za milost, ne predaje se, ne ustupa, nego samo traži, da se teološki spor sa njime pravo riješi. Prijatelji koji su mu još preostali savjetovali su mu da napusti učenje o istočnom grijehu, jer će ga možda Bog ostaviti zbog njegove tvrdoglavosti i on će morati da padne. Bili su to dobronamjerni savjeti,